

Tolstoj
Leo

FELTAMADÁS

Rod la Roque
Dolores del Rio

péntektől a Belvárosiban

Vasárnap megnyílt az A. M. E. első tárlata

(A Délmagyarország munkatársától)
Az Alföldi Művészek Egyesületének első tárlata, amelynek gazdag anyagával vasárnapi számunkban részletesen foglalkoztunk, vasárnap megnyílt. A megnyitás ünnepélyesnek tervezett aktusára szép közönség gyűlt egybe, amelynek soraiban a legkülönbözőbb megítéléssel találkozott, hogy a megnyitásra felkért dr. Somogyi Szilveszter polgármester távolmaradt ettől a kötségtelenül nagy jelentőségű kulturális eseménytől. Ugy a közönség, mint az A. M. E. vezetősége és a képzőművészek természetesen szeretettel és elismeréssel méltányolták dr. Pálffy József szereplését, tehát nem az ő személyi értékeinek vagy jelentőségének kisebbitéséről van szó, mondták nekünk, amikor tőlünk, a lakosság és a város minden irányu érdekeinek független szószólójától annak hangoztatását kéri, hogy Szegeden nagyon, de nagyon kevés kultúresemény zajlik le és ha ezek között nagynéha adódik egy olyan, mint amió a vasárnapi volt, bizony megjelenhetne ott a polgármester is, aki külvárosrészi és egyéb népköri vacsorákra elég gyakran tud magának időt szakítani és aki ezzel kulturáriszokról és kulturáriszokról tett volna tanúságot.

Tizenegy óra után tartotta meg dr. Pálffy rövid megnyitói beszédét, amelyben az Alföldi Művészek Egyesületéről a következőket mondotta:

— Rövid fennállása alatt már is eredményeket mutat fel a pártfogó nélküli magyar művészek ügyének felkarolásával, egyesületbe tömörítésével, az erők összefogásával, a tehetségek bemutatásával, aminek célját szolgálja a jelen kiállítás is. Ezért a legnagyobb pártfogást és elismerést érdemli az ifjú egyesület agilis vezetősége, melyért a város hatóságának és közönségének köszönetét és elismerését fejeze ki.

Dr. Pálffy beszédével a megnyitás aktusa véget ért. A tárlatot vasárnap is, hétfőn is nagyszámú látogatta a közönség. A Délmagyarországnak kötelessége a minden részletre kiterjedő gondosság. Meg kell tehát még írunk, hogy a tárlat szervezése és előkészítése körül fáradhatatlanul és lelkesen buzgolkodtak Berzenczey Domokos, Juhász Gyula és Dorogi Imre, hogy a képek kiválogatásának munkáját izléssel és tapintattal végezték Lengyel Vilma, dr. Lugossy Döme és Tauszig Armin és hogy az elrendezést hozzáértéssel végezte Parobek Alajos festőművész.

SZABÓ LÁSZLÓ EMLÉKIRATAI

LVIII

Új állást kell keresnem

Pollák ur, kinek butorúzléte volt a Teréz-körút 25. számú házban, 516 forintért nagy készséggel átengedett nekem egy hálósóbat, egy ebédlőt és egy konyha-berendezést, noha csak száz forintot fizettem le neki; a fennmaradó 416 forintot havi 32 forintos részletekben kellett törlesztenem. Rögtön be is hurcolkodtam első lakásunkba, a Röck Szilárd-utca 28. számú házba.

Azonban az első napon, amikor a szerkesztőségben szolgálata jelentkeztem és bejelentettem, hogy a bécsi estilapok feldolgozása után mindennap haza akarok menni, Schmittelly szerkesztő ur csak hallgatott, de egy óra múlva Légrády Imre dr., ki körülbelül igazgatói állást töltött be a lapnál, behivatott az irodájába és közölte velem, hogy minden éjjel »a lap elkészültéig«, azaz hajnali három óráig kell a szerkesztőségben maradnom. Hiába hivatkoztam rá, hogy én nem ezzel a feltétellel szereztem a laphoz, és hogy három és fél éven át csak a magam jószántából dolgoztam reggel háromig, dr. Légrády megmaradt amellett, hogy egész éjszaka kell dolgoznom. Mikor kijelentettem, hogy ezt nem fogom tenni, dr. Légrády így felelt:

— Akkor szolgálata lapunknál október 31-én véget fog érni.

Másnap beszéltem erről a dolgról Zilahy Dezsővel, aki azt mondta, hogy most nem lehet csinálni semmit, mert Rákosi Balatonföldváron van, Csajthay pedig szabadságon van. Majd ha hazajönnek...

Miután nekem még csengett a fülemben az a beszélgetés, melynek során Rákosi Jenő azt jövendőlte, hogy belőlem még kiváló publicista lesz és hogy fogok én még az ő lapja kötelékébe tartozni, (sőt egy erre vonatkozó levele még ma is megvan,) engem nem nagyon izgatott az a kérdés, hogy mi lesz velem, ha majd kilépek a Pesti Hírlaptól?

Egyelőre a Kincses Kalendárium átforgatásán fáradoztam. Ezt a vállalatot a Budapesti Hírlap egy évvel előbb alapította, az Almanach Hachette mintájára. Az első évfolyamnak az volt a hibája, hogy ennek a kitűnő francia évkönyvnek nemcsak a szerkesztését és formáját utánozták, hanem csaknem az egész szövegét franciából fordították. Így a Kincses Kalendárium első kötetének gazdasági tanácsai egy francia kisbirtokon hasznavehetőek lettek volna, de Magyarországon nem; a könyv ismeretterjesztő anyaga érde-

kelte a franciákat, de a magyarokat nem; s a konyha-receptek oly franciások voltak, hogy a magyar asszonyok nem vehették semmi hasznukat. Emlékezem rá, hogy az egyik recept így kezdődött: »Vedd tizenöt csirkének a máját...« stb. Az Almanach Hachette szerkesztését lehetőleg megtartva, a Kincses Kalendáriumnak én adtam magyar tartalmat, s amíg én csináltam ezt a könyvet, 1901-től 1914-ig, addig a Kincses Kalendárium kiadása üzletnek is nagyon jó volt. Egyedül Zilahy Dezsővel kellett a Kincses Kalendárium ügyében érintkezni és ő sohasem szólt bele a dolgaimba, a legteljesebb felhatalmazással és önállósággal dolgozhattam; s azt hiszem, ez egyik hatalmas tényezője volt a sikernek.

Elérkezett azonban október harmincegyediké anélkül, hogy további elhelyezésem ügyében bármi is történt volna. A Pesti Hírlaptól már elbucsuztam, de Csajthay Ferenc, a Budapesti Hírlap felelős szerkesztője e napon azzal fogadott, hogy »igen, igen, önnek terveink vannak, de most nincs üresedés a szerkesztőségben«. Zilahy bácsi, akinek elmondtam, hogy ez nem jól van, mert nekem hely kell, azt felelte, hogy »holnap reggel tizenegykor nézzon fel hozzám, addig majd meglátom, lehet-e tenni valamit?«

Másnap reggel azután létrejött közöttünk a következő megállapodás: az *Esti Újság*-nak mindennap dolgozom tíztől tizenkettőig és egytől háromig, de már tíz óra előtt mindennap megírom a *Világ folyása* című rovatot; ez utóbbi rovat mindennap kötelező, a szerkesztőségi belső munka alól azonban pénteken és szombaton fel vagyok mentve, ha e napokon országgyűlés van, mert ez esetben pénteken és szombaton én írom az országgyűlési tudósítást, úgy az *Esti Újság*, mint a *Budapesti Hírlap* számára egymagam. Mindezeknek a fejében kapni fogok hetven forint havi fizetést.

tést. Egyéb hiányában beleegyeztem mindenbe, a hetven forintos állásba is én, akit Kaas Ivor báró leendő utódaként emlegettek, s aki már annyi vezércikket írtam a Budapesti Hírlapnak. Új helyzetemnek jellemzésül megemlítem, hogy ugyanakkor a legkisebb riporternak nyolcvan forint volt a fizetése: Egyik-másik »kis bolyhos«, akinek egy fél-év múlva már a nevét is elfelejtették a Budapesti Hírlapnál, mert el kellett távoznia, nagyon fölényesen akart engem kezelni és mindenáron »javítani« akarta a kézirataimat. Azonban mindezzel nem sokat törődtem, mert akkor már nagyon jól tudtam, hogy nem sokan versenyezhetnek velem a munkában és biztam benne, hogy majd fel fog emelkedni a fizetésem. Egyelőre kértem és kaptam százharminc forint előleget, kifizettem a novemberi házbért, a butorra a havi harminc-két forint fizetést, tizenhat forintot a banknak, nyolc forintot a cselédnek, s a megmaradt harmincnégy forinttal a zsebemben körülbelül olyan nagy urnak képzeltem magam, mint a wallei herceg.

Miután most már rendes lakásunk volt, a feleségem egyre komolyabban foglalkozott ügyeimnek a rendezésével. November elsején régi szabómnak a pénzbeszédőjét, ki évenként át minden elsején eljött hozzám a tíz forint havi részletért, a feleségem ridegen elutasította:

— Neccak nyugtát hozzon, hanem számlát is; látni akarom, hogy még mivel tartozunk.

Az asszonyka azonnal átkutatta irataimnak halmazát, s a nyugtákat, melyeken a szabónak a cége rajta volt, egyik sarkuknál összevarrta. Pár nap múlva, mikor jött a pénzbeszédő, hogy még száznyolcvanhárom forinttal tartozunk, a feleségem a nyugtákat felmutatva igazolta, hogy már harminc forinttal többet fizettünk, mint amennyivel tartoztunk, s azután a pénzbeszédőt kiutasította, nekem pedig minden szemrehányás nélkül csak ezt mondta:

— Amíg én élek, maga addig nem fog többé ruhát részletre csináltatni!

November közepén megjelent a Kincses Kalendárium. Egy este azt mondja Zilahy Dezső:

— Számoljuk el a honoráriumot...

Megnéztük a könyvet: negyvenkét oldalt írtam bele. Vártam így körülbelül ötven forint honoráriumot és el voltam rá készülve, hogy ezt a pénztár előlegem törlesztésére könyvelik el.

Zilahy Dezső azonban másként kalkulált:

— Negyvenkét oldalért járt kétszáztíz forint; ebből százharminc forinttal visszafizeti az egész előlegét, a többi, nyolcvan forintot szíveskedjék fölvenni a pénztárnál...

Aznap este vacsora után hanyag előkelőséggel letettem a feleségem elé a nyolcvan forintot:

— Itt van fiam, nyolcvan forint, egy kis alkalmi munkáért kaptam... Hja, igaz, majd el is felejtettem megmondani, hogy a százharminc forint előleget visszafizettem a lapnak...

— Ez nagyszerű dolog, mondotta a feleségem. Spórolni kell! Meglátja, még házat veszünk valahol Budán!

Ez a jövendőlés még eddig nem teljesegett be, de ez a körülmény nem is bántott bennünket sohasem. Hallatlanul örültünk minden krajcárnak, amit váratlanul kerestem, minden pohárnak, melylyel háztartásun-

BELVÁROSI MOZI

Június 5., 6., 7-én, keddtől csütörtökig

NORMA TALMADGE

ezidei egyetlen filmje:

Az éjszaka illoma.

Regényes történet 9 felvonásban. — Azonkívül:

Buster udvari bolond. Családi autó.

Amerikai burleszk 2 felvonásban. Kacagató vígjáték 2 felv.

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

KORZÓ MOZI

Június 5-én, kedden

Csak 16 éven felülieknek!

MARY PREVOST

brilláns filmje:

Jaj! A harisnyakötőm.

Bohózat 7 felvonásban. — Azonkívül:

Fridolin enni való. Ferkó világgá megy.

Amerikai burleszk 2 felv.-ban. Kacagató vígjáték 2 felv.-ban.

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.